

Bureå kyrka, Västerbottens län.

Sammanställning av viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

1917-1920	<p>Kyrkan uppfördes efter ritningar av Fredrik Falkenberg från 1915, vilka följdes med undantag av dörrens placering till sakristian. Byggmästare var Jon Strömberg, Umeå.</p> <p>Kyrkan är orienterad i nord-sydlig riktning. Plan: Treskeppig kyrka, utbyggt entréparti i norr med torn. Polygonalt kor i söder med likaledes polygonal sakristia i sydöst. Eldning och bränslerum i källare under koret. Material: Grundlagd med sprängsten i kallmur, synlig sockelmur och trappbarriär i tuktad gråsten i övrigt handslaget tegel. Altartavla av artisten David Wallin, "Jesus välsignar barnen". Väggmåleri och glasmåleri av Yngve Lundström, Stockholm. Dörrar och träinredning från Brännlands snickerifabrik. Kyrkklockorna gjutna av K.G Bergholtz & comp. 12 stämmigt orgelverk från Åkerman & Lund.</p>	<p>Brev från Byggnadsstyrelsen. 1919-10-22. ATA. Nordsvenska dagbladet 1958-12-05. ATA. Skellefteå bladet 1920-06-22. ATA. Skellefteå bladet 1920-06-22. ATA</p>
1924-07-09	<p>*Läckage i tak mellan övre och nedre takfallen. Åtgärdat med tätande kopparplåt samt med "asbestoseal"</p>	<p>Brev från Fredrik Falkenberg 1924-07-04 och 1924-07-09. ATA</p>
1938	<p>*Centralvärmeanläggning, istället för ångvärmeledning med lågtrycksånga</p> <p>*De gamla radiatorerna utbytta mot nya på samma plats</p> <p>*Elektrisk uppvärmningspanna i källaren.</p>	<p>Vb museum, aktarkiv. Rapport av Rolf Sixtensson 1989-02-15</p>
1941-07-26	<p>*Fastställande av utvidgning av begravningsplats</p>	<p>Brev från Kungl. Byggnadsstyrelse. ATA</p>
1950-12-17	<p>*Förslag om elektrisk klockringning (AEG, Skellefteå).</p>	
1952-1953	<p>*Nytt måleri på altarskåpet "Korsnedtagningen", av konstnär Torsten Norberg, Stockholm. Borttagande av ramverk på altarskåpet.</p> <p>*Bänkarna i kyrkorummet och läktaren ommålade i ljusare färg än tidigare. Färgen bestämd av T. Nordberg.</p>	<p>Norra Västerbotten 1953-06-02. Nordsvenska Dagbladet 1953-09-16. ATA.</p>
1955	<p>*Anskaffande av triumfkrucifix, ritad av David Wretling, Stockholm (skulpterad av lindträ).</p>	<p>Norra Västerbotten 1955-11-01. ATA</p>
1966-1967	<p>Förslag till mindre förändringar i sakristian av Bengt Lidström, VAB.</p> <p>*Mindre altare vid östra fönstret</p> <p>*Piscina vid väggytan mellan garderob och toalett, t v om det nya altaret. Godkänt av Byggnadsstyrelsen 1967-02-22</p> <p>*Nytt orgelverk. Den gamla orgelfasaden sparades efter handläggning mellan RAÅ, museet och orgelbyggare Hammerdal.</p>	<p>ATA. Dnr 173/66</p> <p>Vb museum, aktarkiv. Dnr 771/66. Brev från Byggnadsstyrelsen</p>
1967-1968	<p>*Ny belysningsarmatur, ritat av Knut Hallgren 1961, installerat samt två lampetter på orgelläktarens vägg</p> <p>*Tjärning av tornspiran (tornhuven).</p>	
1969	<p>Mindre interiörrestaurering.</p> <p>*Putsskador på pelare i koret lagas, rengöring av läktarundertaket samt ommålning,</p> <p>*Bättring av färg på läktare och bänkar. Täckmålning av registerskåp och spelpall på läktaren.</p> <p>*Kalkfärgning av tornutrymmen och sakristiangång.</p> <p>*Spackling av putsprickor under långhusfönster. *Franskbrödtvättning av Getsemane- muralmålning. Retusch av textband. Utfört av</p>	<p>Vb museum, aktarkiv. Dnr 141/69</p> <p>Vb museum, aktarkiv. Dnr 154/69</p>

	<p>konservator Alf Hedman, Gävle. *Komplettering av befintlig åskledaranläggning. Ing. firman Bergström & comp.</p>	
1976	Tjärning av tornspira (tornhuv).	Norra Västerbotten 1976-07-14.
1977	<p>Ombyggnad av bänkar, efter förslag av ark. Bo Tjärnström 1976. *Utökad sittvinkel och sittdjup. Åtgärderna medför att avståndet ökas 10 cm och att två bänkrader i varje bänkkvarter tas bort. Samtidigt skulle en bänkrad kortas ned, framför varje pelare för att underlätta handikappades rörlighet. Förslaget ej godkänt av RAÄ i sin helhet, bl a underkändes bänkarnas beklädning av stoppad skinnklädsel. Istället föreslogs lösa dynor.</p> <p>*Förslag om inrättande av brudkammare, två toaletter och kapprum under läktaren (1975). Ej godkänt. Emellertid godkändes sedan inbyggnad under läktaren, men med mindre utrymme. Ark. Bo Tjärnström, Skellefteå.</p> <p>*Nya väggar av rödtegel och tunt lager med kalkputs. Brudkammaren slopades, men toaletterna inrättades. En av toaletterna kompletterad med vask samt tappställe för slangkoppling.</p> <p>*Några bänkrader borttagna, under läktaren i samband med arbetet</p> <p>*Befintligt dekorfält, 165 cm högt som går runt hela kyrkan, kompletterat med liknande fält i väster i svagt blå, gröna och röda färgtoner. Delar av det gamla, målade fältet i väster övermålat med ljus kalkfärg.</p> <p>*Västra väggen, målade med kalkfärg. Delar av det övriga rummet kalkförrättade</p> <p>*Fyra nya dörrar i betsad furu tillkom, varav två i förrum till toaletter. Gamla mörkbetsade ekdörrar, delvis omlimade och lackade.</p> <p>*Eluppvärmning i det nordvästra vindfånget.</p> <p>*Klädhyllorna i det befintliga kapprummet förlängda. Sittplatser anordnade mot västra väggen i kapprummet samt under fönstret vid toaletterna</p>	<p>Beskrivning av föreslagna åtgärder 1976-05-15. Dnr 4746/76. ATA. Vb museum, aktarkiv. Dnr 549/75</p>
1979-01-15	*Återinstallation av ursprungliga armaturer, borttagna på 1960-talet, dock kompletterade med förbättrad belysning. Denna belysning kompletterad med belysningsramper på takfrisen. Godkänt av RAÄ	Vb museum, aktarkiv. Dnr 36/79
1979-02-09	*Asfaltering av grusgångar framför entrén, godkänd av länsstyrelsen.	Vb museum, aktarkiv. Dnr 154/79
1980-01-11	*Tilläggsisolering av vindbjälklag med 70 mm gullfiberskiva och 50 mm gullfibermatta.	Vb museum, aktarkiv. Dnr 53/80
1987	<p>*Hel omläggning av taket med enkupigt tegel (i likhet med det gamla taket). Byte av underlagspanel.</p> <p>*Nya takfotsräcken, längs alla takfall,nockräcken installerade</p> <p>*Nya hängrännor och stuprör av kopparplåt. Nya vinkelrännor av kopparplåt på taket. Vattenutkastarna är ursprungliga medan stuprören tillkom i något skede efter kyrkans byggnad.</p> <p>*Fönstren kompletterade med separata innerbågar av smäckra stålprofiler. De inre rutorna, ersatta med värmereflekterande glas (Rolf Sixtensson, VAB).</p>	Vb museum, aktarkiv. Dnr 85/87. Norra Västerbotten 1986-12-31.
1989-1990	Rengöring av väggarna i främre delen av kyrkan samt koret med franskröd och rengöring av dekorationsmåleri från sot och damm samt mindre retuschering (måleriet utfört av Yngve Lundström, 1920, al secco-teknik). Lagning av mindre skador på putsen Konservator Per J Mattson, Gävle.	Vb museum, aktarkiv. Dnr 598/88

1990	<p>Restaurering av källare i kyrkans sydöstra hörn, med anledning av textiltförvaring. Ursprungligen endast utvändig förbindelse.</p> <p>*Golvet uppbrutet och en trappa av trä installerade</p> <p>*Tre korta bänkrader i nordöstra hörnet borttagna</p> <p>*Befintligt betonggolv i källaren borttaget. Nytt dräneringslager och 88 mm betonggolv.</p> <p>*Befintliga väggar försågs med Kc-puts och täcktes med kalkfärg.</p> <p>*Nya väggar. Branddörrar i "A 60". Gipsplatta på stålreglar "A 60"</p> <p>*Nya ventilationsanordningar.</p> <p>*Rekommenderad temperatur 15-20 grader. Luftfuktighet 40-50 %.</p>	Vb museum, aktarkiv. Rapport av Rolf Sixtensson, VAB. 1989-02-15. Teknisk beskr. ang. textiltförvaring i källaren. 1990-01-22
Kyrko-gården med byggnader.		
1920	Gravkapellet i vitputsat tegel på stensockel, uppfört efter ritningar av Fredrik Falkenberg.	
1925-03-13	Skiss till målat fönster i gravkapellet, utarbetat av Fredrik Falkenberg och målaren Yngve Lundström. Godkänt av Byggnadsstyrelsen 25/3 1925.	Brev från Byggnadsstyrelsen 1925. ATA.
1954-1955	*Förslag angående stenmur kring kyrkogård (ark Poul Stampe, Skellefteå). Godkänt av Byggnadsstyrelsen 1954-12-09.	Länsstyrelsens begravningsplats inventering 1979-04-25.
1966	<p>Program för elektriska installationer i gravkapellet (J E Nordströms ingenjörbyrå, Skellefteå).</p> <p>*Ny elektrisk belysning</p> <p>*elvärme</p> <p>*manövrering av klockringning från gravkapellet till kyrkan</p> <p>*Värmeslingor i golvet</p> <p>*Bänkvärmare</p> <p>Föreslagna åtgärder till restaurering av gravkapell (Bengt Lidström, VAB).</p> <p>*Hydraulisk kisthiss</p> <p>*Lagning av puts, påbättringar med kalkfärg.</p> <p>*Ommålning av snickerier</p> <p>*Ny färgsättning i kapellrummet, utarbetat av Albert Eriksson, Sigtuna.</p> <p>*Förslag till utvidgning av kyrkogården av trädgårdsark. Lena Möller, Luleå (1964). Godkänt 1966.</p>	ATA. Dnr 19/66, 1317/66. Länsstyrelsens begravningsplats inventering 1979-04-25.
1967	*Förslag till storkors och vattenkonst på kyrkogården, utarbetat av trädgårdsark. Lena Möller, Luleå. Godkänt av RAÄ 1968-02-06.	ATA. Dnr 7263/67
1970-1971	*Ny personalbyggnad med redskapsbod, uppförd efter planering av Lena Möller 1969-11-24. Samtidigt upprättades ritningar till grindar till nya kyrkogårdsområdet. Godkänt av RAÄ 1970-01-13.	ATA. Dnr 6808/69
1987	*Nya hängrännor och stuprör, på gravkapellet.	Vb museum, aktarkiv. Dnr 85/87
1990-07-13	<p>Beslut om tillbyggnad till gravkapellet, godkänt av länsstyrelsen.</p> <p>*Tillbyggnad med vapenhusliknande entré, inrymmande foajé, personalutrymme, WC, handikapphiss.</p> <p>*Troligen skedde ny avfärgning av byggnaden med vit silikatfärg.</p>	ATA. Dnr 225-1372/90

1996	Beslut av länsstyrelsen om förändring av kyrkogård *Omläggning av grusgravar till gräsgravar på Kv. 21 och 22 *Nya planteringar kring storkorset *Ersätta vattenbassängen vid gravkapellet med ett mera utarbetat arrangemang.	ATA. Dnr 333-6757-1996
1997	Beslut om rivning av personalbyggnad och redskapsbod på kyrkogården, uppförda 1970-1971, respektive 1950-talet. Godkänt 1997-03-06, då de ej äger kulturhistoriskt värde. Beslut gäller i 5 år.	ATA. Dnr 333-1328-1997
Lösa inventarier.		
1947-03-12	Restaurering av antependium (Libraria).	ATA. Dnr 1393/47
1950-09-02	Restaurering av antependium i guld- och silverbrokad.	ATA. Dnr 4309